

Utolsó találkozás Fülöp Ilonával

Az ember évekig tervez, évekig készít elő valamit, ami azután egészen másként következik be, mint ahogy elképzeltük. Ez történt most velem Hollywoodban Fülöp Ilonával is.

Évekkel ezelőtt már néhány levelet váltottunk egymással, melyekből Fülöp Ilona lelke melegen, színesen emberien csillogott felém. Valahogy olyan volt ez a lélek, mint a virág, mely a Nap csókjára nyílik és színesedik utánzóhatatlan bájjal és színekkel. Hiszen már rovatának címe is mutatja, hogy Fülöp Ilona lelkének valami különös kontaktusa volt a Nappal.

Sokáig tartott, míg eljutottam Californiába, de végre elérkezett ez anap is.

Látogatási listámon csak Kurucz János neve előzte meg Fülöp Ilonáét. Halottaké az elsőbbség... De a véletlen úgy akarta, — hiszen mindig a Nagy Véletben a főrendező, — hogy előbb mégis Fülöp Ilonával találkoztam. Egészen véletlenül a hollywoodi Hollywood Hotelben bukkantam rá Himler Márton társaságában, akivel régi meghitt barátságban állott, hiszen valamikor Himler Márton Bányászlap-ját is szerkesztette. Kellemes meglepetés volt ez. Hiszen előzőleg valahányszor Fülöp Ilona újságos arcképére tekintettem, mindig Petőfi egyik híres versének címe: a Falusí Kislány Pesten jutott eszembe, pedig a valóság egészen más volt. Szépen, izlése- sen öltözött karcsu, magas nő volt és igazi magyar nagyasszony benyomását keltette. Legalább tíz évvel fiatalabbnak is látszott, mint amennyi valóban volt.

A társalgás otthonos közvetlenséggel indult meg közöttünk, mintha már régi ismerősök lettünk volna. Apró semmiségek után kissé csipkelődni kezdtem:

Azt tudom, hogy Californiában majdnem mindig süt a Nap... De miért viseli az Ön ravata a "Süt a Nap" címet, holott én ebben a rovatban már igen sok szomorú borongós, sőt tragikus históriát olvastam?"

— Nagyon egyszerű erre a válasz: mikor ezt a rovatot írni kezdtem, azt hittem, hogy ebben a rovatban majd mindig "sütni fog a Nap." Sajnos, az én életembe is sok árnyék és fájdalom szövődött bele.

Majd ő kérdezett engem: "Hogy vannak arra Chicagóban a Középnugaton?"

— Semmiesetre sem élünk olyan örökös ragyogásban, mint itt Önök, akik itt élnek a hollywoodi Olympuson, a Beverly Hillen vagy közvetlenül alatta.

— Ha tudná mennyit kell dolgozni ezen az Olympuson, nem is irigyelné olyan nagyon a hollywoodi Olympus lakóit.

Himler közbeszólt: "Ez a hely nem annyira Olympus, mint inkább az öregek paradicsoma... azért jöttem én is ide."

Szegedy László

"Könnyű ezt mondani, mikor valaki még ilyen fiatalosan mosolyog hozzá" — feleltem vidáman, mert Himler Márton annyi sok viharos háborus, megpróbáltatásos esztendő után valóban igen jó színben van."

— Mit tud Gombosról? — kérdezte hirtelen átmenettel Fülöp Ilona. — Még sohasem láttam és nagyon szeretnék találkozni vele. Mért is nem csalogatják ide valahogyan?

— A csalogatás éppen most folyik nagy titokban...

Miért nagy titokban?

Mert Gombos, ha jön, pihenni akar, mások meg mindenáron ünnepelni akarják.

— Láttam a "Tavaszi Zápor" filmjét; őszintén gratulálok hozzá — folytattam — tudom, hogy itt szöveggönyveket vagy ilyesfélét írsz a filmzéshez évtizedek óta. Kíváncsi vagyok tehát arra, valóban szeret-e magyarul is írni?

— Igen, nagyon szeretek írni magyarul és ad-

Késő köszönet Fülöp Ilonának

Elhangzott az ámen, az ének utolsó hangjai is elhaltak. A virágok még egy ideig maradnak, a sirt takarva. Vannak közöttük pompás kosarak és hatalmas koszorúk széles szalagokkal. Szégyenlősen helyezem melléjük az én szerény csokromat. Egyrészt, mert amit nyújtok kevés, másrészt mert későn jöttem.

Későn jöttem ebbe az országba ahhoz, hogy Fülöp Ilonát személyesen ismerhettem volna, későn, hogy utolsó írásain kívül egyebet is olvashassak tollából. De elég ideig éltem itt ahhoz, hogy cikkeit megszeressem.

Életéről csak annyit tudok amennyit ő maga nyilvánított ki a nyomtatott betűben, de talán ez, mintha szemtől-szembe láttam volna; az író igazabban él az íásaiban, mint a fizikai valóságban.

Sorról-sorra egybehangzó hurokat érintett benem mondanivalója, talán mert én is szeretek yerset olvasni, festeni, kertészkedni, meg talán mert néhány évig én is koptattam a poros Szabadka macskafejű köves utcáit, amely zsirban-álomban tunyálkodva bár, mégis nevelt néhány olyan újságíró a magyarságnak, mint Fülöp Ilona volt, vagy Gyóni Géza, Kosztolányi Dezső.

Halálhíre megrendített, mint egy ismerősé. Ez az egyetlen dolog, amit nem szeretek a mi lapjainkban: nagyon sok bennük a magyar gyászjelentés. Azt mondják, az emberi korhatár kitolódott. Nekem úgy tetszik, nem a magyar korhatára. Korán halunk meg mi magyarok, mint ahogy azt már első királyainkról is feljegyezték.

Szép halála volt. Akaratlanul is Petőfi jut eszembe: "Fa legyen, melyen villám sujt kereszt-

Enesey Klára

dig mig akad magyar lap, mely írásaimat elfogadja, írni is fogok mindhalálig... A film-írás a kenyerem, de a magyar írás a napsütésem.

— Kedves viszontlátással — bucsuzott el tőlem és mikor elmentem, megkérte Himler Márton, hogy a következő napokban vigyen el hozzá egy kis beszélgetésre és egy kis lunchra.

Ugy tudom, vagy az nap, vagy a következőnap kellett volna hozzá mennem. És ehelyett csengett a telefon és hozta a megrázó hírt Fülöp Ilona haláláról!

Az én számomra nem süt többé soha egy a hollywoodi nap, mint akkor sütött. És Fülöp Ilona hollywoodi napja nem süt többé az olvasóra sem.

Fülöp Ilona nem lakik többé a beverly hilli hollywoodi Olympuson, mert onnét mostmár az igazi Olympusra költözött, amelyek virányain azóta már biztosan találkozott Ágay Irénnel és Kurucz Jánossal.

Írta:

ENESEY KLÁRA

tül..."

Mindig kellemes meglepetés volt látni a nevét a második oldalon. Amióta a drága anyai kéz nem ír több levelet nekem, olyan volt számomra Fülöp Ilona egy-egy cikke, mint egy levél az édesanyamtól. Mindig közvetlen, mindig derűs.

Meg kellett volna írnom ezt neki, amíg élt. Mint ahogy az édesanyámnak is meg kellett volna mondanom sok mindent, amit elhallgattam. De hát az ilyesmi mindig későn jut eszünkbe.

LEVELESLÁDA

Tisztelt Szerkesztő Ur:

Hosszu évek során keresztül sokszor szíven üt bennünket egy hozzánk nagyon közel álló rokonunk, barátunk, ismerősünk halálának híre. Alig hiszem hogy valaha nagyobb megdöbbenéssel olvastam volna egy halálhírt, mint Fülöp Ilona elköltözését az élők sorából. Sajnos személyesen soha sem ismertem. Írásaink sokszor találkoztak e lap hasábjain. Én mindég élvezettel olvastam cikkeiket mert azok telve voltak az élni akarásnak vágyával, az emberiség iránti jóakarattal, a derűlátás napsugaraival. Ugy látszott az írásaiból, hogy nagyon szerények voltak az igényei s boldog volt mert életét úgy rendezte be, hogy az apró gyönyöröket tudta élvezni s sohasem vágyódott az élet talmi fényűzéseire. Bucsuzásként néhány szál virággal szolgálom emlékének mint jó kolléga. Ezek a virágok betűkből vannak fonva. betűkből, amelyeket annyira szeretett, s amelyekkel annyi gyönyörűséget szerzett olvasóinak.

Lukács Jenő